

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग एक-ल

वर्ष ३, अंक १९]

शुक्रवार, मार्च २४, २०१७/चैत्र ३, शके १९३९

[पृष्ठ ६, किंमत : रुपये १६.००

असाधारण क्रमांक ३२

प्राधिकृत प्रकाशन

(केंद्रीय) औद्योगिक विवाद अधिनियम व मुंबई औद्योगिक संबंध अधिनियम यांखालील
(भाग एक, चार-अ, चार-ब आणि चार-क यांमध्ये प्रसिद्ध केलेल्या अधिसूचना, आदेश व निवाडे यांव्यतिरिक्त)
अधिसूचना, आदेश व निवाडे.

उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग

मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २३ मार्च २०१७

अधिसूचना

कारखाने अधिनियम, १९४८.

क्रमांक एफएसी. २०१६/प्र.क्र. ३९/कामगार-४.—कारखाने अधिनियम, १९४८ (१९४८ चा ६३) च्या कलम ९२-अ चे पोट-कलम (१) नुसार व महाराष्ट्र राज्यात त्याची अंमलबजावणी करताना आणि त्याबाबतीत त्यास समर्थ करणाऱ्या इतर सर्व अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे सोबत जोडलेल्या अनुसूचीच्या रकाना ३ मध्ये नमूद केलेल्या स्वरूपाचे अपराध ; तसेच रकाना २ मध्ये नमूद केलेले कलम आणि त्याखाली नमूद केलेले नियम व त्याखाली काढलेले आदेश, रकाना ४ मध्ये नमूद केलेल्या कमीत कमी दंडाची रक्कम वसूल करून, आपापसात तडजोडीने मिटविण्यासाठी, उप मुख्य निरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेल्या अधिकाऱ्यांना या कायद्याची अंमलबजावणी करण्याच्या हेतूने, खटला दाखल करण्याची कार्यवाही होण्यापूर्वी करता येईल.

अनुसूची

(कलम ९२अ पहावे)

“ आपापसात तडजोडीने मिटविण्याजोग्या गुन्ह्यांची सूची

अनुक्रमांक	कलम व त्याखालील केलेले नियम आणि त्याखाली काढलेले आदेश	कोणता अधिकारी तडजोडीने गुन्हा मिटवू शकेल	गुन्ह्याचे स्वरूप	दंडाची कमीत कमी रक्कम रुपयांमध्ये
(१)	(२)	(३)	(४)	(५)
१	कलम ११—स्वच्छता	उप मुख्य निरीक्षकाच्या दर्जापेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी.	तरतुर्दीप्रमाणे स्वच्छता न राखणे	रु. १०,०००
२	कलम १८—पिण्याचे पाणी	—” —	तरतुर्दीप्रमाणे पिण्याचे पाणी न पुरविणे व त्याची व्यवस्था न करणे.	रु. १०,०००

अनुसूची—पुढे चालू.

(१)	(२)	(३)	(४)	(५) (रु.)
३	कलम १९—शौचकुप व मुताऱ्या.	उप मुख्य निरीक्षकाच्या दर्जा पेक्षा कमी दर्जा नसलेला अधिकारी	तरतुर्दीप्रमाणे शौचकुप व मुताऱ्या यांची व्यवस्था करणे.	२०,०००
४	कलम २०—थूंकपात्रे	—”—	(ड) तरतुर्दीप्रमाणे थूंकपात्र न पुरविणे. (च) कलम २० च्या पोट-कलम (३) चे उल्लंघन करुन थूंकणे.	१०,०००
५	कलम ४२—धुण्याच्या सोयी	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे धुण्याच्या सोयींची व्यवस्था न करणे व तो सुस्थितीत न ठेवणे.	२०,०००
६	कलम ४३—कपडे ठेवण्यासाठी व ओले कपडे सुकविण्यासाठी सोयी.	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे सोयी न पुरविणे	१०,०००
७	कलम ४४—बसण्याच्या सोयी	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे सोयी न पुरविणे	१०,०००
८	कलम ४५ ची पोट-कलमे (१), (२) व (३) प्रथमपचाराची साधने.	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे प्रथमपचाराची साधने न पुरविणे व ती सुस्थितीत न ठेवणे.	२०,०००
९	कलम ४६—आहारगृहे	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे आहारगृहांची व्यवस्था न करणे व ती सुस्थितीत न ठेवणे.	२५,०००
१०	कलम ४७—निवाऱ्याच्या जागा, विश्रांती कक्ष आणि भोजन कक्ष.	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे निवाऱ्याच्या जागा, विश्रांती कक्ष आणि भोजन कक्ष यांची व्यवस्था न करणे व ती सुस्थितीत न ठेवणे.	२०,०००
११	कलम ४८—पाळणाघरे	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे पाळणाघरांची व्यवस्था न करणे व ती सुस्थितीत न ठेवणे.	२५,०००
१२	कलम ५०—प्रकरण पाच यास पूरक नियम करण्याचा अधिकार.	—”—	कलम ५० अन्वये केलेल्या नियमांचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
१३	कलम ५३ चे पोट-कलम (२)—भरपाई सुट्ट्या.	—”—	भरपाई सुट्ट्यांकरिता नोटीस न लावणे व त्यांची नोंदवही न ठेवणे.	१०,०००
१४	कलम ५९ चे पोट-कलम (५)—अतिकालिक कामाबद्दल जादा वेतन.	—”—	विहित नोंदवह्या न ठेवणे	२०,०००
१५	कलम ६०— दोन ठिकाणी कामास लावण्यावर निर्बंध.	—”—	कामगाराला कोणत्याही दिवशी दोन ठिकाणी काम करण्याची परवानगी देणे.	२०,०००
१६	कलम ६१—प्रौढ कामगारांकरिता कामाच्या अवधीबाबतची नोटीस.	—”—	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	१०,०००
१७	कलम ६२—प्रौढ कामगारांची नोंदवही	—”—	तरतुर्दीप्रमाणे नोंदवही न ठेवणे	२०,०००
१८	कलम ६३—कामाचे तास हे, कलम ६१ खालील नोटीशीस अनुरूप असणे.	—”—	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	१०,०००
१९	कलम ६४—सूट देण्याबाबत नियम करण्याचा अधिकार.	—”—	कलम ६४ अन्वये केलेल्या नियमांचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
२०	कलम ६५—सूट देण्याबाबत आदेश देण्याचा अधिकार.	—”—	कलम ६५ अन्वये काढण्यात आलेल्या आदेशांचे अनुपालन न करणे.	१०,०००
२१	कलम ७९—सवेतनी वार्षिक रजा	—”—	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
२२	कलम ८०—रजेच्या मुदतीतील वेतन	—”—	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
२३	कलम ८१—विवक्षित बाबतीत रक्कम आगाऊ देणे.	—”—	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	१०,०००

अनुसूची—समाप्त

(१)	(२)	(३)	(४)	(५) (रु.)
२४	कलम ८२—देण्यात न आलेले वेतन वसूल करण्याची पध्दत.	उप मुख्य निरीक्षकाच्या दर्जा पेक्षा कमी दर्जा नसलेला कमी अधिकारी.	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे	१०,०००
२५	कलम ८३ नियम करण्याचा अधिकार	—” —	नोंदवही न ठेवणे व तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
२६	कलम ८४—कारखान्यांना सूट देण्याचा अधिकार.	—” —	सूट देण्याच्या आदेशामध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या शर्तीचे अनुपालन न करणे.	२०,०००
२७	कलम ९३—विवक्षित परिस्थितीत परिवास्तूच्या मालकांचे दायित्व.	—” —	पोट-कलम (१) आणि पोट-कलम (३) याच्या खंड (एक) व (चार) यांमध्ये समाविष्ट केलेल्या तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे.	२५,०००
२८	कलम ९७—कामगारांनी केलेले अपराध.	—” —	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे	१००
२९	कलम १०८—नोटिसा लावणे	—” —	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे	१०,०००
३०	कलम ११०—प्रतिवेदने	—” —	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे	१०,०००
३१	कलम १११—कामगारांची आबंधने	—” —	तरतुर्दीचे अनुपालन न करणे	१००
३२	कलम १११क—कामगारांचे अधिकार इ.	—” —	कामगारांचे अधिकार नाकारणे	२०,०००
३३	कलम ११४—सुविधा व सुखसोयी यांबद्दल आकार न घेणे.	—” —	अधिनियमान्वये कोणतीही सुविधा पुरविण्यासाठी कामगारांकडून आकार वसूल करणे.”	१०,०००

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

श्वेता सिंघल,

शासनाच्या उप सचिव.

INDUSTRIES, ENERGY AND LABOUR DEPARTMENT

Madam Kama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 23rd March 2017

NOTIFICATION

THE FACTORIES ACT, 1948.

No. FAC- 2016/C.R.-39/Lab-4.— In exercise of the powers conferred by sub-section (1) of Section 92-A of The Factories Act, 1948 (63 of 1948), in its application, to the State of Maharashtra hereby prescribes the offences mentioned in column (3) of the Schedule appended hereto, which shall be compounded by the Officer not below the rank of Deputy Chief Inspector of Factories under Sections and Rules framed and order issued there under as mentioned in column (2) of the said Schedule, for the amount of fine which is minimum amount as mentioned in column (4) of the said Schedule before the institution, of the prosecution, for the purpose of said Act.

SCHEDULE

(See Section 92A)

List of Compoundable Offences

Sr. No.	Section and rules framed therunder and orders issued thereunder	Officer by whom offence is compoundable	Nature of Offence	Minimum amount of fine (in rupees)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
1.	Sec. 11 - Cleanliness	Officer not below the rank of Deputy Chief Inspector of Factories.	Not maintaining cleanliness as per the provisions.	10,000
2.	Sec. 18 - Drinking water.	—”—	Not providing and maintaining arrangement for drinking water as per the provisions.	10,000
3.	Sec. 19- Latrines and urinals.	—”—	Not providing Latrine and Urinal accommodation as per the provisions.	20,000
4.	Sec. 20- Spittoons.	—”—	(e) Not providing the spittoons as per the provisions. (f) Spitting in contravention of sub-section (3) of section 20.	10,000
5.	Sec. 42 - Washing Facilities.	—”—	Not providing and maintaining washing facilities as per the provisions.	20,000
6.	Sec. 43 - Facilities for storing and drying of wet clothing.	—”—	Not providing facilities as per the provisions.	10,000
7.	Sec. 44 - Facilities for sitting.	—”—	Not providing facilities as per the provisions.	10,000
8.	Sub-sections (1), (2) and (3) of section 45-First-aid-appliances.	—”—	Not providing and maintaining first-aid appliances as per the provisions.	20,000

SCHEDULE—*Contd.*

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9.	Sec. 46—Canteens.	Officer not below the rank of Deputy chief Inspector of Factories.	Not providing and maintaining canteen as per the provisions.	25,000
10.	Sec. 47—Shelters, rest rooms and lunch rooms.	—”—	Not Providing and maintaining shelters, rest rooms and lunch room as per the provisions.	20,000
11.	Sec. 48—Creches.	—”—	Not providing and maintaing creches as per the provisions.	25,000
12.	Sec. 50— Power to make rules to supplement Chapter V.	—”—	Not complying with the rules framed under Section 50.	20,000
13.	Sub-section (2) of section 53- compensatory Holidays.	—”—	Not displaying the notice and not maintaining the register for compensatory holidays.	10,000
14.	Sub-sec.(5) of section 59— Extra wages for overtime.	—”—	Not maintaing the prescribed registers.	20,000
15.	Sec. 60— Restriction on double empolyment.	—”—	Allowing a worker a double employment on any day.	20,000
16.	Sec. 61— Notice of periods of work for adults.	—”—	Not complying with the provisions.	10,000
17.	Sec.62— Register of adult adults workers.	—”—	Not maintain register as per the provisions.	20,000
18.	Sec.63— Hours of work to correspons with notice under Sec—61.	—”—	Not complying with the provisions	10,000
19.	Sec. 64— Power to make exempting rules.	—”—	Not complying with the rules framed under Sec. 64.	20,000
20.	Sec. 65— Power to make exempting orders.	—”—	Not complying with the orders issued under Sec. 65.	10,000
21.	Sec. 79— Annual leave leave with wages.	—”—	Not complying with the provisions	20,000
22.	Sec. 80— Wages during leave period.	—”—	Not complying with the provisions	20,000
23.	Sec. 81— Payment in advance on certain cases.	—”—	Not complying with the provisions	10,000
24.	Sec. 82— Mode of recovery of unpaid wages.	—”—	Not complying with the provisions	10,000
25.	Sec. 83— Power to make rules.	—”—	Not maintaining register as per rules and complying with the provisions.	20,000

SCHEDULE—*Concl'd.*

(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
26.	Sec. 84— Power to exempt Factories.	Officer not below the rank of Deputy Chief Inspector of Factories.	Not complying with the conditions specified in the exempting order.	20,000
27.	Sec. 93— Liability of owner of premises in certain circumstances.	—”—	Not complying with the provisions contained in sub-section (1) and clause (i) and (vi) sub-section (3).	25,000
28.	Sec. 97— Offences by workers.	—”—	Not complying with the provisions.	100
29.	Sec. 108— Display of notices.	—”—	Not complying with the provisions.	10,000
30.	Sec. 110— Returns.	—”—	Not complying with the provisions.	10,000
31.	Sec. 111— obligations of workers.	—”—	Not complying with the provisions.	100
32.	Sec. 111A— Right of workers etc.	—”—	Denial of rights of workers	20,000
33.	Sec. 114— No charge for facilities and conveniences.	—”—	Demanding charge from worker for providing any facility under the Act.	10,000

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SHWETA SINGHAL,
Deputy Secretary to Government.